

raadsvoorstel

afdeling

Griffie

steller

Jelle.Hekman@gouda.nl

gouda

11 oktober 2021

onderwerp

Raadsenquête Turfmarktkerk
(voorstel A)

telefoon

06-22783912

Gevraagd besluit

De raadscommissie Onderzoeksmogelijkheden Turfmarktkerk stelt de raad van de gemeente Gouda voor te besluiten tot:

1. Vaststellen van Verordening Raadsonderzoek Gouda 2021;
2. Instellen van de commissie raadsenquête Turfmarktkerk op grond van de Verordening Raadsenquête Gouda 2021;
3. Vaststellen van opdracht voor de enquête:
 - a. Onderzoek de feiten en omstandigheden waarop de besluiten over de aanvragen omgevingsvergunning voor sloop van de Turfmarktkerk (Turfmarkt 60), de last onder dwangsom, de Noodverordening en het voorbereidingsbesluit zowel ambtelijk (inclusief van de ODMH) als bestuurlijk tot stand zijn gekomen.
 - b. Onderzoek de wijze en het tijdstip waarop de raad door het college over de besluiten en rapporten actief is geïnformeerd en de wijze waarop gereageerd is op vragen van de raad.

Het gaat daarbij om de volgende besluiten, aanvraag en rapporten:

nr.	omschrijving besluit of rapport	datum
1.	Omgevingsvergunning voor sloop	8-9-2017
2.	Aanvraag omgevingsvergunning	mei/juni 2017
3.	Vorbereidingsbesluit in college	5-7-2018
4.	Aanvraag omgevingsvergunning voor nieuwbouw	17-4-2018
5.	Trillingsonderzoek	vanaf sept 2018
6.	Noodverordening	23-10-2018
7.	Last onder bestuursdwang (stutten en slopen in opdracht gemeente) Uitvoeringsperiode (opheffing en wat daaraan vooraf ging);	
8.	BMC-rapport: wijze van totstandkoming	7-5-2019

Geadviseerd wordt om daarbij de volgende stakeholders te interviewen en indien nodig openbaar te verhoren: college (4 personen), ambtenaren (ongeveer 10 personen), ODMH (3 of 4 personen), projectontwikkelaar (1 persoon), omwonenden (ruime groep direct betrokkenen), leveranciers (2)

4. De commissie verzoeken de deelvragen vast te stellen en de raad daarover te informeren;

5. Benoemen van de commissie raadsenquête Turfmarktkerk in de raad van 8 december 2021
 - a. lid 1
 - b. lid 2
 - c. lid 3
 - d. lid 4
 - e. lid 5
 - f. lid 6
6. De commissie te laten onderzoeken wat de kosten zijn voor een raadsenquête en een voorstel aan te raad voor te leggen voor een onderzoeksbudget.

Toelichting

1 Nadere uitleg op gevraagd besluiten

a. Opdracht en werkwijze commissie

De raad heeft op 30 juni 2021 de motie “instellen raadscommissie onderzoeksmogelijkheden gang van zaken Turfmarktkerk en bestemmingsplan Turfmarkt 60” aangenomen. In aansluiting daarop zijn de raadsleden Jan de Laat, Evert Bobeldijk, Niels Honkoop, Paul Ruijgrok, Harold Hooglander en Mohammed Mohandis benoemd als leden van de commissie. De commissie heeft Paul Ruijgrok benoemd als voorzitter.

De opdracht van de commissie was:

om de mogelijkheden met bijbehorende kosten en tijdsinvestering voor de diverse onderzoek die er zijn aan de raad voor te leggen:

- a. Deze commissie tevens te vragen advies uit te brengen aan de raad aangaande startmogelijkheden, scope en doorlooptijden voor de diverse onderzoeksvarianten;
- b. Deze commissie tevens te vragen de uitkomsten in kwartaal 4 aan de raad voor te leggen zodat de raad een verantwoorde keuze kan maken of en evt. welk onderzoek de raad wil starten en op welk moment dat verantwoord is in het kader van de zorgvuldigheid.

De commissie heeft de opdracht uitgevoerd in de periode 15 juli t/m 7 oktober en is vijf keer bij elkaar geweest en heeft daarnaast de relevante stukken doorgenomen. Verslagen van de vergaderingen van de commissie zijn beschikbaar in het raadsinformatiesysteem iBabs.

b. Raadsinstrumenten

De commissie heeft in de tweede vergadering systematisch de raadsinstrumenten (van budgetrecht tot enquête) doorgenomen. Daarbij is met name gekeken naar de verschillende vormen van onderzoek. De mogelijkheid van de raad om door middel van een motie aan het college een onderzoeksopdracht te geven is niet gebruikt. Het college heeft in 2019 zelf de opdracht gegeven voor het Feitenrelaas van BMC gegeven. Het instrument van een interpellatie is niet passend omdat het onvoldoende diepgang heeft.

De Rekenkamer Groene Hart richt zich met de onderzoeken op de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid. De raadscommissie is van mening dat een opdracht aan de Rekenkamer Groene Hart om een onderzoek te doen, gezien de urgentie en de politieke aspecten, niet het passende instrument is. Ook omdat de gemeenteraad de regie wil houden over de onderzoeksvraagstelling en uitvoering.

c. Onderzoeks- en enquêtemogelijkheden van de raad

De raad beschikt over twee instrumenten om onderzoek te doen:

- a. Het “gewone” onderzoek op grond van de artikel 84, artikel 169, lid 3 en 180, lid 3 van de Gemeentewet.
Volgens dit artikel moeten college en burgemeester verantwoording afleggen en inlichtingen geven. Meestal gebeurt dat door gebruik te maken van het vragenrecht,

maar de raad kan ook een commissie instellen (conform artikel 84 van de Gemeentewet) en zo zelf onderzoek doen en inlichtingen opvragen. In dit voorstel wordt voortaan gesproken over “**raadsonderzoek**”.

- b. Een “raadsenquête” op grond van artikel 155 a t/m f van de Gemeentewet. Hoewel het woord “enquête” in het artikel niet wordt genoemd en alleen over “onderzoek” wordt gesproken, is dit artikel in 2002 in het kader van de dualisering ingevoerd en geïnspireerd op het parlementaire enquêterecht. Het geeft de gemeenteraad de bevoegdheid om informatie te vorderen van getuigen en onder ede te horen. Dit onderzoeksrecht gaat dus verder en is zwaarder dan het “gewone” onderzoek. Dit onderzoek wordt in dit voorstel “**raadsenquête**” genoemd.

De commissie heeft een verkennend onderzoek gedaan naar recente ervaringen van zowel raadsenquêtes als raadsonderzoeken (zie bijlage 1). Als tweede stap heeft de commissie de mogelijke scope van een “snel” of een “volledig” raadsenquête of raadsonderzoek in beeld gebracht. (bijlage 2).

Daarnaast heeft de commissie zich laten voorlichten over de ervaringen met raadsenquêtes vanaf 2020 t/m 2019 door mevr.mr. dr. I. de Haan. Zij is in maart 2021 gepromoveerd op een proefschrift ([LINK](#)) over het lokale enquêterecht. Zij heeft met name gewezen op het belang van de afweging van “proportionaliteit”, het risico van schade voor de betrokkenen bij een raadsenquête met openbare verhoren en het feit dat bij interviews de meeste informatie al boven tafel komt.

d. Afwegingspunten

De commissie heeft de kenmerken, voor- en nadelen, randvoorwaarden en risico's van de raadsenquête op een rij gezet:

Raadsenquête
Onderzoek op grond van art. 155a van de gemeentewet met openbare verhoren; met externe ondersteuning; interviews en openbare verhoren door raadsleden en mogelijkheid van vorderen van informatie.
Tijdsduur: gemiddeld 9,3 maanden
Kosten: gemiddeld € 86.500
Tijdsbesteding commissieleden: gemiddeld 14 uur p/w
Voordelen: - meer diepgang - brede scope - verhoren onder ede - openbaarheid; zichtbaar voor de stad
Nadelen: - mogelijke schade voor betrokkenen - afronding na gemeenteraadsverkiezingen
Randvoorwaarden: - beschikbaarheid onderzoeksbudget - interviewvaardigheden commissieleden - beschikbaarheid in tijd van commissieleden - focus op feiten (geen politieke conclusies) - toetsing rapport op eisen openbaarheid versus geheimhouding
Risico's: - uitlopen van onderzoek - extreme media aandacht - continuïteit commissie na verkiezingen

2

Kanttekeningen

- a. De commissie adviseert om het proces en besluit tot opleggen van de Last op Bestuursdwang van 24-10-2018 niet in het onderzoek te betrekken, omdat de rechter hier al een uitspraak over heeft gedaan.
- b. De commissie adviseert om het vaststellen van het bestemmingsplan “Turfmark 60” van 11-12-2019 niet in het onderzoek te betrekken omdat daar in de raad overeenstemming over bestond.
- c. In verband met de voortgang van het proces zal de commissie oriënterende gesprekken voeren met enkele bureaus. Dit ter voorbereiding op de mogelijke start van een raadsenquête.
- d. De commissie adviseert om in de raad van 8 december 2021 maximaal 6 personen te benoemen in de commissie raadsenquête Turfmarktkerk; 3 van coalitiepartijen en 3 van oppositiepartijen.

3

Juridische / financiële gevolgen

Indien een raadsenquête wordt gehouden, moet er op grond van artikel 155a, lid 8 eerst een verordening worden vastgesteld met regels over de wijze waarop ambtelijke bijstand wordt verleend. Er is een verordening opgesteld op basis van een recent vastgestelde verordening van de gemeente De Ronde Venen. Aanvullend is opgenomen dat enquêtecommissie een Plan van Aanpak opstelt, waarin nadere regelgeving is opgenomen. Op deze wijze kan flexibel worden gewerkt.

Uit onderzoek is gebleken dat de kosten voor een raadsenquête veel hoger zijn dan voor een raadsonderzoek. De hogere kosten worden veroorzaakt door de breedte van het onderzoek, de langere duur en het feit dat na de interviewfase ook een fase van openbare verhoren volgt. Deze verhoren moeten worden afgenomen door de raadsleden, die hiervoor getraind moeten worden. Daarnaast moeten de openbare verhoren worden genotuleerd. De gemiddelde kosten voor enquêtes van middelgrote gemeenten bedroeg van 2002 t/m 2019 € 86.500. De enquêtecommissie komt met een kredietaanvraag naar de raad op basis van een raming die voortvloeit uit de voorbereiding van de meervoudige onderhandse aanbesteding.

4

Personele / organisatorische gevolgen

Aan deze besluitvorming zijn beperkte organisatorische gevolgen verbonden. Het gaat dan met name om de ondersteuning door de griffie van de commissie. Dit zal leiden tot enige overschrijding van de personeelskosten van de griffie.

5. Vervolg

Na besluitvorming in de gemeenteraad van 3 november 2021 en benoeming in de raad van 8 december 2021, kan de enquêtecommissie van start gaan. De commissie moet de voorbereidingen voor de aanbesteding uitvoeren, een Plan van Aanpak met tijdsplanning opstellen en met een kredietvoorstel terugkomen bij de raad. De enquête zal niet vóór de raadsverkiezingen van maart 2022 kunnen worden afgerond.

Namens de raadscommissie Onderzoeksmogelijkheden Turfmarktkerk,

Paul Ruijgrok
Voorzitter

Jelle Hekman
commissiegriffier